

Ljubljana, 21. marec 2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za finance in monetarno politiko ga. Urška Ban, predsednica

Zadeva: Zahteva za sklic nujne seje Odbora DZ za finance in monetarno politiko

Na podlagi 48. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije poslanska skupina SDS zahteva sklic nujne seje Odbora Državnega zbora Republike Slovenije za finance in monetarno politiko z naslednjo točko dnevnega reda:

Problematika obdavčitve čezmejnih delovnih migrantov

OBRAZLOŽITEV:

Dohodki iz delovnega razmerja, ki jih rezidenti dosežejo z opravljanjem zaposlitve zunaj Slovenije, so v skladu z načelom obdavčitve rezidentov Slovenije po svetovnem dohodku obdavčeni tudi v Sloveniji. Tak sistem, ki je uveljavljen v skoraj vseh razvitih državah, temelji na domnevi, da fizične osebe, ki so rezidenti določene države tudi koristijo javne dobrine, ki jih zagotavlja država rezidentstva, zato je primerno, da v tej državi tudi plačujejo davke. V primerih, ko fizična oseba pridobiva dohodek v eni državi, je pa rezident druge države, lahko pride do situacij, ko si pravico do obdavčevanja določenega dohodka lastita obe državi. V skladu z mednarodnimi standardi OECD je država rezidentstva dolžna odpraviti dvojno obdavčitev istega dohodka. V Sloveniji je zakonsko vgrajena metoda za odpravo dvojne obdavčitve takega dohodka in sicer tako, da se davek, ki ga mora rezident plačati v Sloveniji, zmanjša za davek, ki je od tega dohodka že bil plačan v tuji državi. Zaradi zagotavljanja približno enakih olajšav in oprostitev vsem rezidentom Slovenije, torej tudi tistih, ki prejemajo dohodek iz tujine, je tudi zakonsko določeno, da lahko rezident uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za stroške prehrane med delom in stroške prevoza na delo in z dela glede na dejansko prisotnost na delu, če mu teh stroškov ne povrne delodajalec. Vendar pa lahko pride do visokih davčnih doplačil državi rezidenta v primerih, ko so plače v tuji državi višje oziroma je obdavčitev plač v tuji državi nižja kot v državi rezidenta. In ravno s tem problemom so se soočili delavci migranti, ki se dnevno vozijo na delo v Avstrijo in so zbrani v okviru Civilne iniciative Apače (CI Apače). Problem visokih davčnih doplačil Sloveniji imajo predvsem zaradi bistveno nižje obdavčitve plač v Avstriji, kot pa velja v Sloveniji.

S tem problem se je soočila že vlada Janeza Janše, ki je v odgovoru na zahtevo CI Apače, ki ga je sprejela na 117. redni seji dne 12. aprila 2007, med drugim navedla, da veljavna slovenska zakonodaja ne dopušča rešitve, kot jo predlaga CI Apače (da v Sloveniji ne bi plačevali dohodnine od dohodkov, doseženih v Avstriji) in da ocenjuje, da je treba ohraniti dohodkovni položaj rezidentov Slovenije, ki delajo v Avstriji. Navedla je tudi, da bo pristopila k spremembi veljavne konvencije o izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodka in premoženja z Republiko Avstrijo tako, da bo Republiki Avstriji predlagala, da so dohodki iz zaposlitve, ki jih prejema rezidenti Slovenije iz naslova zaposlitve v Avstriji, oproščeni plačila davka v Sloveniji in s tem obdavčeni samo v Avstriji, kjer te dohodke pridobivajo.

Vendar pa je vlada Boruta Pahorja v sporočilu za javnost o sklepih, ki jih je vlada sprejela na 23. seji dne 23. aprila 2009 med drugim navedla, da je mnenja, da morajo biti vsi rezidenti Slovenije v enakem položaju glede davčne obravnave njihovih dohodkov iz zaposlitve. Navedla je tudi, da tega načela ni mogoče uresničiti, če se le za nekatere rezidente davčna obravnava njihovih dohodkov ureja drugače, zato ne bo nadaljevala s postopkom za spremembo Konvencije med Republiko Slovenijo in Republiko Avstrijo o izogibanju dvojnega obdavčevanja v zvezi z davki na dohodek in premoženje. Namesto tega je v noveli Zakona o dohodnini (ZDoh-2E) predlagala posebno osebno olajšavo za čezmejne delovne migrante, kar je bilo februarja 2010 v državnem zboru tudi sprejeto. V noveli Zakona o davčnem postopku (ZDavP-2B) pa je vlada Boruta Pahorja predlagala posebni odpis dohodnine za čezmejne delovne migrante za leta 2005, 2006, 2007 in 2008, kar je bilo v državnem zboru sprejeto maja 2010. V obrazložitvi zakona je vlada navedla, da so rezidenti Slovenije, zaposleni v Avstriji, zaradi sprejetega stališča vlade z dne 12. aprila 2007, po katerem naj bi bil s spremembo Konvencije o izogibanju dvojni obdavčitvi dohodka in premoženja z Avstrijo njihov dohodek obdavčen samo v Avstriji in bi se temu ustrezno konvencija uporabljala za nazaj, to je od 1. januarja 2006, upravičeno pričakovali spremembo njihove obdavčitve. Zaradi dolgotrajnega reševanja problematike se tem davčnim zavezancem odpiše davčni dolg za nazaj. Glede na to, da tem rezidentom niso bile izdane odločbe o odmeri dohodnine zaradi razlogov, ki niso izhajali iz dejstev na njihovi strani, je s predlogom zakona določeno, da se jim bo odmerjena dohodnina, ki se nanaša na dohodek, prejet iz Avstrije, odpisala.

Na posebno osebno olajšavo za čezmejne delovne migrante je bila vložena ustavna pritožba z obrazložitvijo, da davčne zavezance rezidente Slovenije postavlja v neenakopraven položaj. Ustavno sodišče je tej pritožbi ugodilo in z odločbo št. U-I-147/12-18 z dne 29. maja 2013 ugotovilo, da je posebna osebna olajšava za čezmejne delovne migrante v neskladju z ustavo. Z novelo Zakona o dohodnini (ZDoh-2M), ki je bila sprejeta novembra 2013, je bila ta olajšava tudi odpravljena. Ministrstvo za finance je ob odpravi olajšave navedlo, da pričakuje, da se bo davčno breme čezmejnih delovnih migrantov precej povečalo in da se bo njihov dohodkovni položaj zelo poslabšal. Ministrstvo za finance je ocenilo, da se bo davčna obveznost čezmejnega delovnega migranta povprečno povečala za približno 1700 evrov na leto.

Čezmejne delovne migrante je zelo prizadela tudi sodba Upravnega sodišča št. I U 1878/2012-5 z dne 5. februarja 2013, v kateri je sodišče razsodilo, da je olajšava za vzdrževane družinske člane ugodnost, ki se ne upošteva uradoma, temveč jo mora zavezanec posebej uveljavljati. To lahko stori le na način in v rokih, ki jih določa zakon. Finančna uprava RS (FURS) od takrat sledi sodbi Upravnega sodišča in za davčne napovedi, vložene na podlagi samoprijave, stoji na stališču, da je z vložitvijo samoprijave zavezanec izgubil pravico do uveljavljanja stroškov za prevoz in prehrano, izgubil pravico za uveljavljanje olajšave za čezmejne delovne migrante (za leta ko je

bila olajšava veljavna po zakonu) in izgubil pravico za uveljavljanje olajšave za vzdrževane družinske člane. Pri odmeri dohodnine za dohodke iz delovnega razmerja FURS znižuje davčno osnovo le za obvezne socialne prispevke. To je davčna doplačila še dodatno povečalo in čezmejni delovni migranti so soočeni tudi z davčnimi doplačili, ki presegajo desettisoč evrov. Njihov socialni položaj je ogrožen, zato je za situacijo, v kateri se nahajajo, potrebno najti rešitev. Predlagatelji nujne seje odbora za finance in monetarno politiko menimo, da je najustreznejša rešitev v okviru konvencije o izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodka in premoženja z Republiko Avstrijo.

Odboru za finance in monetarno politiko predlagamo sprejem naslednjega sklepa:

- 1. Odbor za finance in monetarno politiko poziva vlado, da nemudoma pristopi k spremembi veljavne konvencije o izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodka in premoženja z Republiko Avstrijo.**

Obrazložitev:

Glede na sprejeta zakonska določila in sodbe sodišč glede problematike obdavčitve čezmejnih delovnih migrantov menimo, da je potrebno rešitev te problematike poiskati s spremembo konvencije o izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodka in premoženja z Republiko Avstrijo.

Predsednici Odbora za finance in monetarno politiko predlagamo, da na nujno sejo povabi:

- ministra za finance, dr. Dušana Mramorja in predstavnike Ministrstva za finance,
- vodjo CI Apače, Dušana Cvetka ter predstavnike CI Apače,
- zunanjega sodelavca CI Apače, Sinišo Mitrovića.

Jože Tanko
Vodja PS SDS